

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL BUCUREȘTI-SECȚIA A VIII-A CONTENCIOS
ADMINISTRATIV ȘI FISCAL

SENTINȚA CIVILĂ NR. 4265
ȘEDINȚA PUBLICĂ DE LA 20.06.2011
CURTEA CONSTITUITĂ DIN:
PREȘEDINTE - DIANA MAGDALENA BULANCEA
GREFIER - GRIGORE DICULESCU

Pe rol se află soluționarea acțiunii în contencios administrativ formulată de *reclamantul* CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIAREA ARHIVELOR SECURITĂȚII, în contradictoriu cu *pârâtul* MANOLE DUMITRU, având ca obiect „*acțiune în constatare*”.

La apelul nominal făcut în ședință publică, în ordinea listei, se prezintă pârâtul, asistat de avocați, [REDACTAT], iar pentru reclamant, consilier juridic [REDACTAT] cu delegație de reprezentare, pe care o depune la dosar.

Procedura de citare este legal îndeplinită.

S-a făcut referatul cauzei de către grefierul de ședință, după care:

Curtea, față de dispozițiile încheierii de ședință de la termenul anterior, în temeiul art. 186 alin. 1 din Codul de procedură civilă, procedează la administrarea probei testimoniale, prin ascultarea martorului [REDACTAT] după legitimarea prealabilă a acestuia, legitimat cu CI valabilă, declarația acestuia fiind consemnată, semnată și atașată la dosarul cauzei.

Apărătorul [REDACTAT], pentru pârât, solicită audierea și celui de al doilea martor, indicat la termenul anterior, în dovedirea aceleiași situații de fapt.

Curtea, deliberând, față de aspectele ce se tind a fi dovedite prin ascultarea acestuia, apreciază că este suficientă ascultarea martorului [REDACTAT].

Nemaifiind alte cereri de formulat, excepții de invocat ori probatorii de administrat, Curtea constată cauza în stare de judecată și acordă cuvântul asupra excepției lipsei de interes, conform art. 137 din Codul de procedură civilă.

Având cuvântul, consilierul juridic din partea reclamantului depune note scrise în ceea ce privește excepțiile invocate de către pârât, solicitând respingerea acestora, ca neîntemeiate, iar pe fondul cauzei solicită admiterea acțiunii introductive, astfel cum a fost formulată, în esență, pentru următoarele considerente: În cauză sunt îndeplinite, cumulativ, condițiile prevăzute de art. 2 lit. b din OG nr. 24/2008, iar pârâtul a dat informații fostei Securități, prin acestea încălcând dreptul la viață privată.

Având cuvântul avocatul [REDACTAT], pentru pârât, depune un memoriu formulat de către pârât, iar în ceea ce privește excepțiile invocate pune următoarele concluzii: Apreciază că prezenta acțiune nu are obiect, față de prevederile OG nr. 24/2008, întrucât activitatea de verificare și acțiunea introductivă de instanță impun o anumită calitate a subiectului pasiv. Astfel, la momentul formulării acțiunii trebuia ca pârâtul să aibă calitatea de consilier județean, iar astfel cum rezultă din înscrisurile depuse la dosarul cauzei s-a luat act de încetarea calității acestuia de consilier în cadrul Consiliului Județean Constanța. Pentru aceste considerente, solicită respingerea acțiunii, ca atare.

Având cuvântul avocatul [REDACTAT], pentru pârât, pe fondul cauzei, învederează următoarele: Încă din luna decembrie 1959 exista un plan de recrutare a pârâtului, sens în care s-a procedat la exmatricularea acestuia, pentru ca acesta să poată fi șantajat. Solicită a

fi analizată acțiunea și prin prisma suferințelor aduse pârâtului. Mai arată, de asemenea, că există date că pârâtul a fost investigat, există și înscrisuri în acest sens, referitoare la familia și rudele pârâtului. În anul 1956, mișcările studențești din alte state au avut ecou și în România, consecința fiind amploarea pe care a luat-o racolarea Securității din București. La filele 26-27 din dosarul cauzei există înscrisuri care atestă că pârâtul a primit, în anul 1960, de la Căpitanul [REDACTED], suma de 100 lei, cadou, iar în luna februarie 1962 un bilet la meci, însă cu privire la acest cadouri nu este completată partea referitoare la decontare, neexistând dovada faptului că pârâtul le-a primit efectiv. Totodată, solicită a fi avut în vedere de către instanță odată cu pronunțarea asupra fondului cauzei și Raportul din data de 17.01.1962, fila 25 dosar. În final, arată că nu comportă niciun fel de relevanță discuțiile pârâtului cu alți studenți, întrucât acestea nu au fost de natură a îngreuna drepturile și libertățile cetățenești. De altfel, Constituția din anul 1952 nu face nicio referire la Declarația Universală a Drepturilor Omului. Prin Referatul din data de 26.06.1964, s-a luat act de refuzul pârâtului și s-a propus abandonarea acestuia pentru activitatea informativă. Pentru toate aceste considerente, solicită respingerea acțiunii, ca neîntemeiată.

Curtea, în temeiul art. 150 din Codul de procedură civilă, declară închise dezbaterile și reține cauza spre soluționare, cu prioritate asupra excepției lipsei de interes, conform art. 137 din Codul de procedură civilă.

CURTEA:

Deliberând asupra acțiunii în constatare de față, reține următoarele:

Prin cererea înregistrată pe rolul Curții de Apel București - Secția a VIII - a de contencios administrativ și fiscal, la data de 04.12.2009, sub nr. 11446/2/2009, **reclamantul CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIAREA ARHIVELOR SECURITĂȚII** a formulat acțiune în constatarea calității de **colaborator** al Securității în privința **pârâtului MANOLE DUMITRU**, născut la data de 25.10.1938, în Constanța, Județul Constanța, fiul lui Ștefan și Ghina, domiciliat în mun. Constanța, [REDACTED] Județul Constanța.

În motivarea cererii, reclamantul a arătat că, în fapt, pârâtul MANOLE DUMITRU ocupă funcția de Consilier Județean Constanța.

Conform prevederilor art. 3 lit. g) coroborat cu art. 5 alin. 1 teza II din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008, Consiliul Național pentru Studiarea Arhivelor Securității verifică din oficiu, sub aspectul constatării calității de lucrător sau colaborator al Securității, persoanele care candidează sau ocupă demnități sau funcții prevăzute la art. 31 lit. b) - h) ind. 1.

Așa cum rezultă și din cuprinsul Notei de Constatăre nr. S/DI/I/1740 din 09.06.2009, pârâtul MANOLE DUMITRU a fost recrutat la data de 16.01.1960 pentru încadrarea informativă a studenților și cadrelor didactice de la Facultatea de Agricultură. La aceeași dată a semnat Angajament, preluând numele conspirativ de colaborator "JAK IONESCU".

Disponibilitatea informativă a pârâtului MANOLE DUMITRU rezultă din chiar Raportul privind felul cum a decurs recrutarea: "candidatul a relatat manifestările cosmopolite și tendențioase concrete ale unor studenți din anul 2 și 3 Facultatea de agricultură. / .. .1 Printre altele, candidatul a relatat că asistentul S. C. elogia în fața studenților pe legionarul A. 1., care a fost îndepărtat din institut, arătând că el va fi repus în drepturi. / .. .1 Candidatul a arătat că cele relatate de el referitor la elementele de mai sus, le-a auzit întâmplător, fără nici un efort din partea sa, dar că el poate informa organele noastre despre comportarea acestor elemente. Trecându-se la recrutarea sus-numitului, el a acceptat fără rezerve colaborarea cu organele noastre, arătând că consideră aceasta o datorie elementară a oricărui cetățean cinstit al R.P.R." și Declarație de la f. 10- 12 (dosar nr. R 1653).

În concluzie, în opinia reclamantului, poate fi constatată existența calității de colaborator al Securității în ceea ce îl privește pe pârâtul MANOLE DUMITRU, analizând relevanța, în lumina prevederilor art. 2 lit. b) din O.U.G. nr. 24/2008 aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008, a materialelor furnizate de acesta în perioada colaborării cu organele de securitate. Astfel, norma citată impune îndeplinirea următoarelor condiții pentru a se putea retine calitatea invocată:

1. Informațiile furnizate Securității, indiferent sub ce formă, să se refere la activități sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist. Considerăm că îndeplinesc condiția următoarele informații, furnizate de domnul MANOLE Dumitru, precizând că în acțiune au fost reținute doar o mică parte din materialele furnizate de domnia sa înțelegând să ne folosim în susținerea acțiunii noastre de toate materialele depuse în probațiune:

Dosar nr. I 234902 (cota C.N.S.A.S.)- dosarul a fost deschis la data de 25.06.1961 pe baza semnalărilor pârâtului, conform cărora C.D. "student anul IV la Fac. de Agricultură din cadrul Inst. Agronomic - BUCUREȘTI, /.../ are dese manifestări dușmănoase la adresa regimului democrat popular din R.P.R. /.../". Ulterior, utilizându-se informațiile furnizate de MANOLE Dumitru se propune demascarea studentului C.D., deoarece "numitul C.D. a participat la diferite adunări ale sectanților din Capitală, fapt ce întărește părerea că acesta este un element mistic." Reclamantul redă câteva din informațiile furnizate de pârât în această urmărire informativă:

- "sursa l-a întrebat dacă mai citește în afară de cursuri alte cărți. Sursa i-a spus dacă are vreo carte de-a lui Hegel, pentru că a văzut la el și îl interesează scrierile acestuia. C. D. a răspuns că <de unde știi că am eu această carte>. Sursa i-a arătat că într-o zi l-a văzut citind o astfel de carte și că l-a interesat. C. D. a spus că toți clasicii marxști s-au documentat din această carte (Metodică și estetică), dar că până la urmă au căutat să o critice. / .. ./";

- „C. D. citea o carte. Sursa l-a întrebat ce carte este. Dacă i-o poate împrumuta. C. D. a spus că este o carte de maxime și minime, apoi a închis cartea și a spus că nu o poate împrumuta. / ... / A doua zi, 15.02.1961, sursa l-a întâlnit pe C. D., mergând spre cămin și l-a rugat în mod discret să-i împrumute cartea. El a fost de acord și a spus <să aibă grijă de ea, pentru că dacă află aștia este de jale>. Răsfoind cartea, sursa a văzut scris pe paginile cărții următoarele: <Sfânta Evanghelia a Românilor dată după Matei Apostolul>. <Sfânta Evangheliie trebuie respectată de poporul român>. ss C. <Cine va citi și respecta această sfântă carte va fi în rai>. ”;

- "sursa a discutat cu C. D. despre alegerile care au avut loc la 5 martie 1961 pentru M.A.N. Sursa l-a întrebat ce părere are despre modul de desfășurare al alegerilor și dacă se poate compara cu alegerile din trecut. C. D. a răspuns: <Ce atâta propagandă, atâtea lozinci. Din toate cheltuielile care s-au făcut puteam eu să iau bursă. Toate astea nu au nici un rost. Ce rost mai are votul secret, când nu mai există nici un partid. Ce, parcă are vreunul curaj să voteze invers> / .. ./ De asemenea, C. D. a înjurat cadrele de U.T.M., spunând că sunt incapabili, față de C. M., I. 1., S. G .. ”;

- "sursa se găsea împreună cu B. Ș. și D. I. la restaurantul <Miorița>. Printre altele, B. s-a reafirmat că vrea să fugă din România și că-i place viața în Apus. În această ordine de idei, el s-a adresat către sursă: <Cum să facem să plecăm. Eu am mai discutat cu M. (C. M.) și el mi-a spus că este foarte bine acolo. Nu știu o limbă străină că era foarte ușor. Tu ce zici, pe la Constanța în port, dacă te angajezi cred că în vreo 6 luni merge>. La aceasta S. a ripostat că și în mai puțin de 6 luni. Sursa i-a răspuns că ar fi posibil. În seara aceleiași zile sursa s-a dus în cameră la B., unde se afla și C. D. Acesta a spus că este foarte bine În America, nu ca la noi, dacă strigi ceva te înhață, acolo oricine poate striga contra președintelui - o adevărată democrație. La aceasta B. l-a întrebat pe C. dacă ar face una ca asta la noi. C. a ocolit întrebarea și nu a dat nici un răspuns."

Dosar nr. I 203903 (cotă C.N.S.A.S.) - dosar de grup deschis la data de 17.07.1961 pe baza semnalărilor pârâtului, conform cărora "numitul B. Ș. în discuțiile ce le poartă, elogiază arta și modul de viață occidental, manifestându-și chiar în mai multe rânduri intenția de a fugi din țară. Împreună cu N.A., coleg de grupă cu sus - numitului, are dese manifestări dușmănoase la adresa științelor sociale ce se predau în institut, la adresa realizărilor din țara noastră și din întreg lagărul socialist, la adresa țărilor care luptă pentru independența națională. /.../". Ofițerul consemnează următoarele: "Menționez că agentul <JAK IONESCU> a urmărit în toată perioada, începând din octombrie 1961 și până în prezent activitatea acestor elemente cu excepția perioadelor de vacanță. Nu a fost creată o a doua linie informativă în acțiune, deoarece prin introducerea T.O. s-a confirmat o bună parte din materialele furnizate de agentul <JAK IONESCU>, iar acesta era capabil să urmărească singur activitatea acestor elemente.". Reclamantul redă câteva din numeroasele note informative furnizate de pârâtul MANOLE Dumitru În acest dosar de urmărire informativă:

- "În ziua de 16 noiembrie 1960, în timpul unei pauze, după cursul de Agricultură, sursa citea ziarul, întrebându-l pe B. Ș. dacă a citit articolul <Scandaloasa legătură dintre d-nul Keatle și d-na Moon>. Acesta a răspuns că l-a citit, totodată spunând că ziaristii din țara noastră sunt puși să critice și să spună minciuni. /.../. În ziua de 18 noiembrie 1960, în timpul lucrărilor practice la Agricultură, B. Ș. a prezentat sursei un banc auzit de la N.A.: <după ce țiganii au fost trimiși cu domiciliul forțat în 8ărăgan, sosiți acolo au fost întrebați ce meserie posedă fiecare. Astfel unul era cizmar, altul croitor și în fine, unul mai deștept, fiind întreat, a răspuns că este doctor. Pentru a se verifica valabilitatea afirmației, a fost dus la o școală și pus în fața unui schelet, a fost întrebat ce reprezintă scheletul. Țiganul a spus că este un colectivist>. În tot timpul acestei discuții, B. Ș. a fost foarte reținut în afirmații, pentru a nu fi auzit de alte persoane, arătând că și N. A. este foarte <fricos> în astfel de expuneri.";

- "În ziua de 4 decembrie 1960, sursa se găsea la muncă patriotică, pe terenul de sport. La această acțiune se găsea și N.A. Sursa l-a întrebat cum o mai duce cu serviciul, cu școala, etc. N. a răspuns: <Prost, s-au luatăștia de mine că n-am fost la învățământul politic. Eu înțeleg, măi, dar nu chiar în senul acesta, ce atâtea ședințe, muncă patriotică>. În altă ordine de idei, N. a afirmat că: <dacă economia politică s-ar referi la țările socialiste, apoi ar ieși în evidență mult mai multe lucruri decât în țările capitaliste>. Se referea la nivelul de trai, la viața oamenilor din țările socialiste, care este mult <mai grea>. La această discuție nu a fost nimeni de față.

- „Duminică, 18 decembrie 1960, sursa a fost la filmul <Rosemarie> împreună cu B. Comentând acest film B. a afirmat, după ce sursa l-a întrebat dacă l-a plăcut viața capitaliștilor, că <o astfel de viață putem duce și noi, dar punăștia mâna pe noi imediat>.";

- "Aproximativ În jurul datei de 16 martie 1962, sursa a discutat cu B. Ș. în camera 117, unde se afla și Ș. I., din anul IV Agricultură. În cursul discuțiilor, B. a spus: <Tu crezi că țăranii au intrat de bună voie în colectivă? Nu băi frate, cum era să părăsească gospodăria individuală; i-a forțat să intre în colectivă și i-a bătut>. /.../Mai departe B. a spus că a ascultat la posturi de radio străine și acelea tot așa au zis. Sursa l-a întrebat cam ce spuneau, dar B. s-a abținut. Sursa i-a zis că nu este cazul să se ferească, că doar se cunosc de mult. La aceasta B. a spus: <La urma urmei n-am de ce să mă feresc, scrie undeva că n-ai voie să asculti posturi străine? > /.../".

Dosar nr. I 181085 (cotă C.N.S.A.S.) - titular C.A., student la Institutul Agronomic, "fiu de șef de garnizoană legionară". Pârâtul MANOLE Dumitru a furnizat următoarele informații referitoare la persoana urmărită:

- conform instrucțiunilor, sursa l-a întrebat cum face că lipsește de la cursuri și totuși este motivat. La aceasta C. A. a răspuns că <are pile la d-na doctor> (D-na A. din cadrul Institutului), care-i procură certificate de boală. C., vrând să plece, sursa l-a întrebat de ce

nu mai stă, la care respectivul a răspuns că are ședință, spunând în continuare că: <ăștia au transformat școala în politică>, după care a plecat.";

- "Cu câteva zile înaintea celui de al III-lea Congres P.M.R., sursa a discutat cu studentul C.A. Discuțiile au fost purtate pe marginea Directivelor Congresului III. Sursa se afla în holul cantinei și l-a întrebat pe C. ce părere are despre Directivele Congresului. La aceasta C. a răspuns că: <tot ceea ce se scrie în Directive nu este adevărat, toate realizările sunt minciuni>. S-a arătat nemulțumit pentru faptul că <de ce la Congres iau parte un număr restrâns de oameni>. Nu a asistat nimeni la discuție."

Reclamantul arată că informațiile furnizate de pârâtul MANOLE Dumitru denuntă intenții de evaziunea din țară, fac referire directă la comentarii filosofice și religioase, la discuții privind măsurile luate de partid în economie și agricultură, la elogiile privind viața din Occident, proliferarea de bancuri ostile și ascultarea posturilor străine de radio. Este de notorietate că astfel de manifestări erau catalogate drept "dușmănoase", pe cale de consecință, furnizarea unor informații de această natură, se referă la activități în împotriva regimului comunist. De asemenea, arată că informațiile furnizate de pârât au determinat luarea unor măsuri informativ - operative, pe linie de Securitate, asupra persoanelor menționate: "În urma furnizării acestor materiale s-a făcut propunerea de arestare a elementelor urmărite cu acest agent"; "pe baza materialelor furnizate de el s-au deschis două acțiuni de verificare, pe care le lucrează simultan în bune condițiuni"; "prin dirijarea acestuia (agentului <JAK IONESCU>) pe lângă aceste elemente s-a reușit să fie depistată concepția și activitatea dușmănoasă și mistică a numiților C. D. și B. Ș. din același an de studiu, asupra cărora, în momentul de față s-au făcut propuneri de audiere și demascare publică." Pentru activitatea desfășurată în calitate de colaborator, apreciată de organele de Securitate, pârâtul MANOLE a fost recompensat cu suma de 100 de lei la data de 30.12.1960 și cu "un bilet la meciul de fotbal cu Spania", "pentru informațiile furnizate în acț. de verific. <CĂLUGĂRUL> și <FUGARIII>", la data de 11.11.1962.

Reclamantul apreciază că, pentru argumentele expuse, prima condiție impusă de legiuitor în constatarea calității de colaborator, este asigurată.

2. Informațiile prevăzute la punctul 1 să vizeze îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Și această condiție este asigurată deoarece, pe de o parte, nu cade în sarcina C.N.S.A.S. probarea încălcării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, ci, așa cum și textul de lege o arată, constatarea calității de colaborator al securității are loc atunci când persoana verificată, prin informațiile furnizate, a făcut posibilă suprimarea sau îngrădirea acestor drepturi. Nu se poate reține că furnizarea unor informații de asemenea natură nu a fost făcută conștient, având reprezentarea clară a faptului că relatări ca cele prezentate anterior nu rămâneau fără urmări. În concluzie, informațiile furnizate de pârâtul MANOLE Dumitru au îngrădit:

- dreptul la viața privată prevăzut de art. 12 din Declarația Universală a Drepturilor Omului;

- dreptul la libertatea de exprimare și libertatea opiniilor prevăzut de art. 85 din Constituția României din 1952, coroborat cu art. 19 din Declarația Universală a Drepturilor Omului;

- dreptul la libertatea conștiinței și a religiei prevăzut de art. 84 din Constituția României din 1952, coroborat cu art. 18 din Declarația Universală a Drepturilor Omului;

- dreptul la liberă circulație prevăzut de art. 13 din Declarația Drepturilor Omului;

În drept, acțiunea a fost întemeiată pe conținutul articolelor 3 litera g), art. 2 lit. b), art. 8 litera a) și art. 11 alineatul 1, art. 5 alin. 1 teza a II-a ale Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 24/2008, privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008, coroborate cu art. 31, art. 36 alin. 5 lit. a) din Regulamentul de organizare și funcționare al Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității, adoptat prin Hotărârea Colegiului nr. 2/2008, publicat în

Monitorul Oficial al României Nr. 18/09.01.2009, precum și pe dispozițiile articolului 112 al Codului de procedură civilă.

În *dovedirea acțiunii*, reclamantul a atașat documentația care a stat la baza introducerii prezentei acțiuni.

Pârâțul MANOLE DUMITRU s-a prezentat în instanță și a formulat întâmpinare, prin care a invocat excepția lipsei de interes, iar pe fondul cauzei solicitând respingerea acțiunii introductive, ca nefondată.

În motivarea poziției sale procesuale, pârâțul a arătat următoarele:

În ceea ce privește excepția lipsei de interes, pârâțul apreciază acțiunea introductivă ca fiind lipsită de interes, întrucât, potrivit dispozițiilor O.G. nr.24/2008. art. 5 alin. (1) „Persoanele care candidează, au fost alese sau au fost numite în una dintre demnitățile ori funcțiile prevăzute la art. 3 lit. b)- h) cu excepția celor care la data de 22 decembrie 1989 nu împliniseră vârsta de 16 ani, fac o declarație pe propria răspundere, conform modelului prevăzut în anexa la prezenta ordonanță de urgență, în sensul că au avut sau nu calitatea de lucrător al Securității sau de colaborator al acesteia. Verificarea calității de lucrător al Securității ori de colaborator al acesteia se face din oficiu pentru persoanele care au candidat, au fost alese sau numite în demnități ori în funcțiile prevăzute la art. 3 lit. b) – h), inclusiv pentru cele aflate în exercițiul respectivelor demnități ori funcții la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență”.

În contextul dispozițiilor legale susmenționate, reclamantul C.N.S.A.S., a formulat prezenta acțiune având ca scop constatarea calitatii de colaborator a paratului Dumitru Manole, în urma verificărilor declansate din oficiu, plecând de la premisa a calitatii persoanei, respectiv aceea de consilier județean în cadrul Consiliului Județean Constanta.

Astfel, în urma solicitării formulate de către paratul Dumitru MANOLE, înregistrată sub nr. 25777/21.12.2009, Consiliul Județean Constanta prin Hotărârea nr.44/17 .02.2010 a constatat încetat de drept mandatul de Consilier județean ca urmare a **demisiei**, declarându-se vacant locul rămas liber. În acest context, având în vedere faptul că atât activitatea de verificare, cât și prezenta acțiune, au fost efectuate, respectiv formulate prin prisma calitatii de consilier județean a paratului, în opinia pârâțului, în raport de încetarea acestei calitatii, la momentul de față, nu mai subzista interes în susținerea în continuare a acțiunii de stabilire a existenței calitatii de colaborator al securității.

În speță, în momentul de față, în raport de lipsa calitatii de consilier județean, pârâțul apreciază că prezenta acțiune nu mai justifică un interes actual, întrucât stabilirea calitatii de colaborator al Securității avea un folos practic numai în contextul în care paratul mai detinea vreo funcție cu caracter public la aceasta dată.

Pe fondul cauzei, pârâțul apreciază acțiunea introductivă ca nefondată, în considerarea următoarelor argumente:

Se susține prin acțiune ca se face dovada calitatii de colaborator al Securității, având în vedere înscrisurile ce se regăsesc în dosarul informativ al paratului, formulându-se referiri la recrutare, disponibilitatea informativă aparatului, caracterul și efectele informațiilor furnizate de acesta, avantajele de care ar fi beneficiat acesta.

În ce privește semnarea angajamentului, pârâțul arată că această situație de fapt a fost precedată de evenimentele din toamna anului 1958, când paratul, împreună cu alți tineri, a fost ridicat din fața Muzeului Simu, București, dus la Secția de Militie din Str. N. Iorga, unde a fost interogată și batută, situație care, în opinia acestuia, poate fi confirmată prin depozitii de martori. Această situație este confirmată și de faptul că la pagina nr. 49 din înscrisurile puse la dispoziție de CNSAS, se specifică că datorită comportamentului necorespunzător, organizația UTM l-a sancționat cu vot de blam în anul 1958.

Este cert că persoana paratului a suscitat interes din partea organelor de securitate, întrucât la filele 70-71 apar informații date de secretarul UTM pe Institutul Agronomic

N.Balcescu Bucuresti si Presedintele Asociatiei Studentilor, in data de 16.10.1959, ceea ce denota faptul ca acesta era urmarit inca mai inainte de a fi fost recrutat.

Totodata, la pagina nr.70 (referat din 16.12.1959) ofiterul de politie semnat al aceluasi referat, afirma, in mos nereal, ca ar fi fost de fata la o discutie cu secretarul UTM, fapt contrazis de insusi planul de masuri in vederea recrutarii.

In toamna anului 1959, s-a organizat o sedinta a Centrului Univresitar Bucuresti, care s-a tinut la Caminul Politehnicii, ocazie cu care paratul arată că a aflat ca datorita manifestarilor dusmanoase a fost exclus din toate instituttele de invatamant superior din Romania, anuntul fiind facut de [REDACTED]. ulterior acestei sedinte, paratul arată că a fost convocat de secretarul UTM la vremea respectiva, care i-a comunicat ca trebuie sa se prezinte la sediul central al Militiei Capitalei de pe str. Victoriei, unde a fost batut, amenintat, injurat, sechestrat mai mult 6 ore si obligat sa semneze un angajament scris la dictarea ofiterului de politie. De altfel, faptul ca angajamentul a reprezentat rezultatul unei constrangeri, este demonstrat chiar de mentiunea de la pagina nr. 32, unde se arata ca "in cazul in care nu se va preta recrutarii, discutiile se vor canaliza asupra legaturilor sale din trecut cu elemente cosmopolite, lasandu-i impresia ca a fost anchetat despre acestea".

In ceea ce priveste informatiile furnizate despre [REDACTED], pârâtul arată ca toate informatiile date sunt rezultatul constrangerii si al dictarii din partea organelor de politie, impotriva acestei persoane, urmarite inca din anul 1957, cand paratul nu fusese inca recrutat, existand la dosarul cauzei o serie de alte informatii date de alte persoane cum ar fi rectorul institutiei sau colegi ai acestuia.

In legatura cu pretinsele beneficii sau avantaje materiale, în opinia pârâtului, sustinerile din actiune sun neadevarate, in sensul ca, asa cum rezulta din inscristurile dosarului, banii au fost ridicati de cpt. [REDACTED], iar biletul la meci de catre [REDACTED], paginile 58-59.

In legatura cu infonnatiile date in legatura cu urmatoarele persoane, [REDACTED], pârâtul arată, pe de o parte, ca au fost date urmare a constrangerii organelor de politie, iar pe de alta parte, aceste persoane, la randul lor, fusesera recrutate pe parcurs, semnand angajamente in acest sens, nesuferind pe cale de consecinta nicio repercursiune ca urmare a a informatiilor pe care acesta le-a dat.

In legatura cu asa zisa disponibilitate infonnativa a sa, pârâtul indică cateva elemente ce demonstreaza tocmai contrariul, si anume filele 69, 62, 116, unde invoca diverse motive de a nu divulga continutul discutiilor purtate cu colegii sau de a se eschiva. Tot din actele dosarului informativ, arată că rezulta ca nici una dintre persoanele in legatura cu care a fost fortat sa dea declaratii nu a avut de suferit in mod direct ca rezultatul al informatiilor furnizate in contextul susmentionat.

In consecinta, în opinia sa, toate actiunile sale au fost rezultatul constrangerii fizice si morale, situatie de natura a-l exonera pe acesta de orice forma de raspundere.

Prin încheierea de şedinţă din data de 11.10.2010, instanţa admis cererea formulată de către pârâtul MANOLE DUMITRU şi a dispus sesizarea Curţii Constituţionale, în vederea soluţionării excepţiei de neconstituţionalitate a dispoziţiilor OUG nr. 24/2008 privind accesul la propriu dosar şi deconspirarea Securităţii, cu modificările şi completările ulterioare, excepţie invocată de către pârât.

În cauză instanţa a administrat ambelor părţi proba cu înscrisuri, iar pentru pârât şi proba testimonială, în cadrul căreia a fost audiat martorul [REDACTED], declaraţia acestuia fiind consemnată, semnată şi ataşată la dosarul cauzei (fila 272),

Analizând cererea de chemare în judecată, în raport de situaţia de fapt invocată şi dispoziţiile legale incidente, cu prioritate asupra excepţiei lipsei de interes, conform art. 137 din Codul de procedură civilă, Curtea constata următoarele:

În considerarea dispozițiilor art. 3 lit. g) din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 24/2008, privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008 - text potrivit căruia „Pentru a asigura dreptul de acces la informații de interes public, orice cetățean român, cu domiciliul în țară sau în străinătate, precum și presa scrisă și audiovizuală, partidele politice, organizațiile neguvernamentale legal constituite, autoritățile și instituțiile publice au dreptul de a fi informate, la cerere, în legătură cu existența sau inexistența calității de lucrător al Securității sau de colaborator al acesteia, în sensul prezentei ordonanțe de urgență, a candidaților la alegerile prezidențiale, generale, locale și pentru Parlamentul European, precum și a persoanelor care ocupă următoarele demnități sau funcții: „g) primarii, viceprimarii, consilierii județeni, consilierii în Consiliul General al Municipiului București, consilierii locali;” - din oficiu, în baza dispozițiilor art. 5 alin. 1 teza a II-a din același act normativ, s-a procedat la verificarea calității pârâtului de colaborator al Securității.

Potrivit Notei de Constatate nr. S/DI/I/1740 din 09.06.2009 (filele 13-37), la verificarea din oficiu conform prevederilor art. 3 lit. g) coroborat cu art. 5 alin. 1 teza a II-a din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 24/2008, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008, CNSAS l-a identificat pe pârâtul Manole Dumitru cu **dosar de rețea R 1653** (cota CNSAS) privindu-l pe agentul Jak Ionescu, **Dosar nr. I 234902** (cota C.N.S.A.S.)- dosarul deschis la data de 25.06.1961 pe baza semnalărilor pârâtului, privindu-l pe C.D; **Dosar nr. I 203903** (cotă C.N.S.A.S.) - dosar de grup deschis la data de 17.07.1961 pe baza semnalărilor pârâtului; **Dosar nr. I 181085** (cotă C.N.S.A.S.) - titular C.A., student la Institutul Agronomic, "fiu de șef de garnizoană legionară", depuse parțial în fotocopii certificate la dosar (filele 39-174).

Din analiza notei de constatare și înscrisurilor atașate, rezultă că pârâtul Manole Dumitru, student în anul II la Facultatea de Agricultură din cadrul Institutului Agronomic București, a fost recrutat „în vederea verificării numitului S.C., asistent la catedra de anatomie, element suspect de activitate dușmănoasă prin agitație publică, desfășurată în rândul studenților”, ulterior fiind extinsă activitatea acestuia de colaborare pentru încadrarea informativă a studenților și cadrelor didactice de la Facultatea de Agricultură pe perioada 1960 - 1964.

Astfel, la data de 16.01.1960 pârâtul a semnat un angajament olograf semnat cu numele real, în cuprinsul căruia se menționează „semnalările pe care le voi face organelor Securității Statului vor fi obiective, fără patimă. Aceste semnalări le voi face în scris și le voi semna <JAK IONESCU> ”, primind numele conspirativ de colaborator „JAK IONESCU” (fila 48).

În ceea ce privește excepția lipsei de interes, invocată de către pârât ca urmare a încetării de drept a mandatului de consilier județean, ca urmare a demisiei sale, prin HCJ Constanța nr. 44 din 17.02.2010, Curtea apreciază că excepția nu poate fi primită, în condițiile în care încetarea calității care a atras efectuarea verificărilor din oficiu a intervenit ulterior investirii instanței (04.12.2009), raportat la scopul actului normativ, de aducere la cunoștința publică a împrejurărilor care s-ar putea circumscrie activităților de colaborare cu fosta Securitate.

Pe fond, analizând documentația depusă de către reclamant în susținerea acțiunii în constatare, Curtea reține că situația de fapt expusă rezultă din filele extrase din dosarele de rețea identificate, depuse la dosar, aspecte de altfel necontestate de către pârât, care invocă doar circumstanțele în care au fost date angajamentul și notele informative, referitoare la constrângeri bazate pe „legăturile sale din trecut cu elemente cosmopolite”, datorate „comportamentului necorespunzător” pentru care organizația UTM l-a și sancționat cu vot de blam în anul 1958.

Pârâtul invocă, astfel, că, înainte de a fi fost recrutat, a fost urmărit de organele de Securitate, pe baza manifestărilor sale apreciate ca fiind dușmănoase a fost exclus din toate

institutele de învățământ superior din România, iar angajamentul a fost scris și semnat la dictarea unui ofițer de poliție, după ce a fost bătut, amenințat, înjurat și sechestrat mai mult de 6 ore.

Reținând starea de fapt expusă în cuprinsul acțiunii în constatare, urmează a se verifica măsura în care activitățile pârâtului Manole Dumitru se încadrează în sfera de aplicare a OUG nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, prin raportare la împrejurările invocate de către pârât, referitoare la constrângerile la recrutare și pe parcursul perioadei furnizării informațiilor reținute.

Potrivit dispozițiilor art. 2 lit. b din actul normativ menționat, colaborator al Securității este „persoana care a furnizat informații, indiferent sub ce formă, precum note și rapoarte scrise, relatări verbale consemnate de lucrătorii Securității, prin care se denunțau activitățile sau atitudinile potrivnice regimului totalitar comunist și care au vizat îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului”.

Din documentele invocate în paragrafele anterioare reiese în mod cert întrunirea primei cerințe, privind furnizarea de către pârât organelor de securitate de informații privind activități sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist.

Privind sintagma activități sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist din perspectiva rațiunii și finalității legii, trebuie să avem în vedere ceea ce autoritățile regimului comunist considerau, *factum notorium*, ca fiind activități și/sau atitudini potrivnice regimului, întrucât aprecierea proprie a acestora era cea care declanșa luarea de măsuri împotriva persoanelor vizate de delațiuni, aceste autorități fiind cele care defineau în mod absolut discreționar atât ceea ce era permis, cât și ceea ce era interzis în societatea românească, fapt caracteristic, de altfel, tuturor regimurilor totalitare.

În speță, simpla comunicare a unor bancuri politice referitoare la conducerea de partid și la măsurile luate, afirmarea atât în public cât și într-un cadru privat că statul român nu respectă drepturile constituționale inserate în propria Constituție, orice critici sau manifestări la adresa politicii partidului, a orânduirii socialiste, a stării de lucruri din țară, din orice perspectivă, ascultarea posturilor de radio străine, comentariile elogioase la adresa statelor occidentale/capitaliste, relatări referitoare la intenții de evaziunea din țară, la comentarii filosofice și religioase, la discuții privind măsurile luate de partid în economie și agricultură, erau privite ca potrivnice regimului comunist și considerate periculoase pentru securitatea acestuia.

Că așa stau lucrurile rezultă implicit și din însăși valoarea operativă a informațiilor, apreciată ca atare de către Securitate și concretizată în notele lucrătorilor puse pe notele informative și măsurile dispuse.

Nu se contestă nici faptul că informațiile au vizat și determinat îngrădirea unor drepturi și libertăți fundamentale ale persoanelor la care pârâtul a făcut referire în cuprinsul informațiilor furnizate:

- dreptul la viața privată prevăzut de art. 12 din Declarația Universală a Drepturilor Omului;

- dreptul la libertatea de exprimare și libertatea opiniilor prevăzut de art. 85 din Constituția României din 1952, coroborat cu art. 19 din Declarația Universală a Drepturilor Omului;

- dreptul la libertatea conștiinței și a religiei prevăzut de art. 84 din Constituția României din 1952, coroborat cu art. 18 din Declarația Universală a Drepturilor Omului;

- dreptul la liberă circulație prevăzut de art. 13 din Declarația Drepturilor Omului;

Curtea apreciază că apărările pârâtului, formulate prin întâmpinare, nu sunt în măsură a duce la respingerea acțiunii CNSAS.

Astfel, pârâtul invocă existența în ceea ce îl privește a unei presiuni și a unor constrângeri pentru a semna angajamentul și apoi pentru a furniza informații organelor de securitate, în raport de vulnerabilitatea determinată de comportamentul său anterior

cunoscut ca necorespunzător, de participarea sa la evenimentele din toamna anului 1958, când a fost ridicat împreună cu alți tineri de către organele de Miliție, interogată și lovit, aspect confirmat de depoziția martorului [redacted], coleg de cameră cu pârâtul în acea perioadă, audiat la solicitarea acestuia (fila 272).

Curtea apreciază că aceste mijloace folosite de către reprezentanți ai securității, nu sunt de natură a conduce la concluzia unei recrutări prin constrângere sau pe baza unui material compromițător și a unei furnizări de informații ca urmare a constrângerii pe parcursul întregii perioade de 4 ani, cuprinsă între 1960 - 1964, iar această concluzie se desprinde din analiza documentelor securității, întocmite în procedura recrutării pârâtului, inclusiv cea anterioară de verificare în acest scop, din care reiese foarte clar că în situația pârâtului nu s-au folosit alte mijloace decât cele obișnuite în recrutarea și colaborarea cu Securitatea, aspectele de ordin psihologic invocate de către pârât care l-au determinat să accepte racolarea și oferirea informațiilor nefiind de natură să facă inaplicabilele dispozițiile legale reținute anterior.

Astfel, pe de o parte, evenimentele invocate de către pârât și confirmate de către martorul audiat, au avut loc cu doi ani înainte de semnarea angajamentului, în 1958, iar, pe de altă parte, martorul relatează că „în 1960 pârâtul a fost trimis de cineva de la Asociația Studenților să se întâlnească cu presupuși oficiali ai organelor Miliției, iar ulterior ne-a destăinuit că i s-a propus să semneze un angajament, iar noi, colegii și bunii prieteni, l-am sfătuit să semneze pentru a putea fi reprimis în facultate.”.

În aceste condiții, Curtea nu poate reține existența unei presiuni la recrutare, din împrejurările expuse rezultând că a fost opțiunea pârâtului, dată în deplină cunoștință de cauză, de a accepta colaborarea, în vederea reprimirii sale în facultate, aspect confirmat, de altfel, de cantitatea și modalitatea de redare a informațiilor pe parcursul celor patru ani.

Împrejurarea referitoare la colaborarea unora din persoanele ce au făcut obiect al informațiilor furnizate (C.A., C.D., B.Ș.), ulterior cu organele de Miliție, nu are relevanță nici sub aspectul valabilității informațiilor furnizate, utilității și posibilelor consecințe ale acestora asupra persoanelor respective.

De altfel, din materialele întocmite în procesul de recrutare a pârâtului, rezultă că atitudinea acestuia a fost criticată nu pentru manifestări politice, ci pentru frecventarea slabă a cursurilor în anul I și II de studiu, lipsa nemotivată din tabăra de practică și de la cursuri, care a determinat repetarea anului II de studiu, ca urmare a nepromovării unui colocviu, însă, datorită „poziției sale sănătoase” cu ocazia Conferinței Naționale a Studenților, când „conducerea institutului și organizația UTM au hotărât să nu treacă la exmatricularea lui”, ulterior atitudinea sa s-a schimbat simțitor, rezultând că pârâtul „dorește să se reabiliteze cu orice preț față de organizația UTM din institut”, iar „în acest sens el și-a exprimat de mai multe ori de a i se da orice sarcini, pentru a o aduce la îndeplinire”.

Mai mult, din Raportul privind felul în care a decurs recrutarea numitului Manole Dumitru, în calitate de colaborator, întocmit în data de 18.01.1960 (f. 46-47) reiese că „Din discuțiile purtate cu candidatul în procesul recrutării a rezultat că el este un element devotat regimului nostru și posedă un dezvoltat simț de sesizare. Candidatul a arătat că cele relatate de el referitor la elementele de mai sus, le-a auzit întâmplător fără nici un efort din parte sa, dar că el poate informa organele noastre despre comportarea acestor elemente. Trecând la recrutarea sus - numitului, el a acceptat fără rezerve colaborarea cu organele noastre, arătând că consideră aceasta o datorie elementară a oricărui cetățean cinstit al R.P.R.”.

Or, o atare abordare de către organele de securitate exclude constrângerea la colaborare, în sprijinul acestei concluzii fiind și constatările Comisiei prezidențiale pentru analiza dictaturii comuniste, consemnate în Raportul său final, privind modul în care se făcea recrutarea prin constrângere sau pe bază de materiale compromițătoare.

Astfel, „elementele de constrângere sau de șantaj erau identificate de ofițer în perioada studiului pentru recrutare, utilizarea lor fiind supusă aprobării șefilor ierarhici, în raportul prin care se făcea propunerea de introducere a noii surse în rețea”, respectiv „elementul de constrângere sau șantaj era invocat deschis de către ofițer chiar în timpul procesului de recrutare, și din acest motiv alegerea și evaluarea sa prealabilă erau decisive. Faptul că acceptul asupra colaborării cu Securitatea a fost dat prin constrângere sau prin folosirea de material compromițător era consemnat explicit în raportul privind modul cum a decurs recrutarea, fapt care atestă lipsa oricărei restricții procedurale și, implicit, a oricărui scrupul legal în metodele de lucru ale Securității.

Or, astfel de mențiuni/referiri nu apar în nici unul din documentele securității privind procedura de verificare și recrutare a pârâtului, așa cum din nici una din probele dosarului nu reiese că am fi în prezența unei situații de excepție de la această practică a organelor de securitate.

În consecință, Curtea apreciază că pârâtul a acceptat nesilit colaborarea cu organele de securitate, apărările acestuia neputând fi reținute în raționamentul juridic al cauzei.

Unul dintre drepturile fundamentale garantate de Constituția României este cel de a avea acces la orice informație de interes public (art. 31, alin. 1). Potrivit aceluiași articol, autoritățile publice "sunt obligate să asigure informarea corectă a cetățenilor asupra treburilor publice și asupra problemelor de interes personal" (alin. 2). Ratiunea Legii nr. 187/1999 a fost de a descrie modalitățile de exercitare a acestui drept fundamental, după cum reiese și din lectura art. 2 al acestei legi: „pentru a asigura dreptul de acces la informațiile de interes public, orice cetățean român cu domiciliul în țară sau în străinătate, precum și presa scrisă și audiovizuala, partidele politice, organizațiile neguvernamentale legal constituite, autoritățile și instituțiile publice au dreptul de a fi informate, la cerere, în legătura cu calitatea de agent sau de colaborator al organelor Securității, ca poliție politică, a persoanelor care ocupa sau candidează pentru a fi alese ori numite în următoarele demnități sau funcții", acestea fiind enumerate în același articol 2.

Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității (CNSAS) este o instituție înființată în baza Legii 187/1999 cu modificările ulterioare, cu scopul de a pune la dispoziția cetățenilor români dosarele și documentele întocmite de fosta Securitate până la data de 22 decembrie 1989.

Din punctul de vedere al intenției de reglementare, potrivit preambulului Legii nr. 187/1999, „În perioada de dictatură comunistă, cuprinsă între 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989, Partidul Comunist Român a exercitat, în special prin organele securității statului, parte a poliției politice, o permanentă teroare împotriva cetățenilor țării, drepturilor și libertăților lor fundamentale. Aceasta îndreptățește accesul la propriul dosar și deconspirarea poliției politice comuniste, în condițiile prezentei legi.”

Legea nr. 187/1999 nu a prevăzut doar posibilitatea cetățenilor de a avea acces la dosarele persoanelor alese de populație sau numite de către autorități, ci și posibilitatea accesului la dosarele altor categorii de persoane care ocupă poziții sau desfășoară activități cu un impact semnificativ pentru viața societății și care trebuie deci să beneficieze de încrederea opiniei publice. Pentru toate aceste categorii de persoane, legea a prevăzut necesitatea deconspirării relațiilor cu fosta securitate tocmai pentru a evita ca încrederea opiniei publice în entitățile pe care aceste persoane le reprezintă să fie afectată de acuzații nedovedite referitoare la colaborarea cu organele regimului totalitar. S-a considerat deci că cetățenii României au dreptul să cunoască trecutul celor care reprezintă structuri ce joacă un rol important în societatea civilă românească.

OUG nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității a preluat rațiunea actului normativ inițial: prin art. 3 lit. a-z se consacră dreptul la informare cu privire la existența sau inexistența calității de lucrător al Securității sau de colaborator al acesteia, în sensul ordonanței de urgență, a candidaților la alegerile prezidențiale,

generale, locale și pentru Parlamentul European, precum și a persoanelor care ocupă demnitățile sau funcțiile enumerate.

Dispozițiile nu instituie premisele unei răspunderi morale și juridice colective, fără existența unei fapte infamante și fără vinovăție, ci reflectă doar o materializare a dreptului la informare al cetățenilor cu privire la persoanele care ocupă funcții sau demnități publice, dacă și în ce măsură aceștia au suprimat sau îngădit, prin acțiunile lor, drepturi și libertăți fundamentale ale omului, evaluare care se face de instanța de judecată în concreto, în raport de situația particulară a fiecăruia, prin evaluarea propriilor lor acțiuni.

Astfel, în cauză apărările pârâtului referitoare la motivele care l-au determinat să accepte colaborarea cu organele fostei Securități nu au relevanță față de scopul explicit al reglementării.

Fiind, prin urmare, întrunită ipoteza normei legale cuprinsă în art. 2 lit. b din OUG nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, instanța - în temeiul art. 11 din același act normativ - va admite prezenta acțiune și va constata calitatea pârâtului de colaborator al Securității.

**PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
HOTĂRĂȘTE:**

Respinge excepția lipsei de interes.

Admite acțiunea formulată de către *reclamantul* CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIAREA ARHIVELOR SECURITĂȚII, cu sediul în București, sector 3, STR. MATEI BASARAB, nr. 55-57, în contradictoriu cu *pârâtul* MANOLE DUMITRU, cu domiciliul în Constanța, [REDACTED], Județul Constanța.

Constată calitatea de colaborat în privința pârâtului Manole Dumitru, născut la data de 25.10.1938, în Constanța, Județul Constanța, fiul lui Ștefan și Ghina.

Cu drept de recurs în termen de 15 zile de la comunicare.

Pronunțată în ședință publică, astăzi, 20.06.2011.

PREȘEDINTE,
Diana Magdalena Balancea

GREFIER,
Grigore Diculescu

Red. DMB/GD/4ex

